

ՄԵԹՈԴԱԿԱՆ ԶԵԿՈՒՑՈՒՄ

Թեմա՝ Ինչպե՞ս կազմել դասի պլան
Զեկուցող՝ Կ.Անտոնյան

Դասի կառուցվածքային փուլերը

1. Կազմակերպչական

Փուլի դիդակտիկ խնդիրը: Աշակերտներին նախապատրաստել աշխատանքի, առաջադրել դասի նպատակներն ու խնդիրները

Փուլի բովանդակությունը: Աշակերտների և ուսուցչի փոխադարձ ողջուն, բացականքների ամրագրում, դասասենյակի վիճակի ստուգում, դասին աշակերտների պատրաստվածության ստուգում, ներքին պատրաստության և ուշադրության կազմակերպում

Դրական արդյունքների հասնելու պայմաններ: ուսուցչի պահանջկոտություն, համբերատարություն, կարգապահություն, պահանջների առաջադրման հետևողականություն, կազմակերպչական ազդեցության համակարգվածություն

Դասի դիդակտիկ խնդիրների կատարման ցուցանիշներ: Կազմակերպչական մասի կարճ ժամանակահատվածը, դասարանի լրիվ պատրաստվածությունը աշխատանքին, աշակերտների արագ ներգրավվումը աշխատանքային ռիթմի մեջ, բոլոր աշակերտների ուշադրության կազմակերպում:

Դասի դիդակտիկ խնդիրների իրականացմանը վերաբերվող պահանջներ: գործընթացի կարճաժամկետ կազմակերպում, պահանջկոտություն, ուսուցչի զսպվածություն, գործունեության վառ արտահայտված կամային ուղղվածություն, աշակերտների գործունեության խթանում և նպատակաուղղվածություն

Դասի ժամանակ ակտիվացման եղանակները: Գրատախտակին դասի նպատակներ գրառում: Աշակերտների դասարանական աշխատանքներին պատրաստ լինելու գնահատում:

Իրականացման ժամանակ թույլատրվող հնարավոր սխալները: Աշակերտներին ներկայացվող պահանջների միասնականության բացակայություն, չի խթանվում նրանց ճանաչողական ակտիվությունը

2. Տնային առաջադրանքի բազմակողմանի ստուգում

Փուլի դիդակտիկ խնդիրը: Սահմանել տնային աշխատանքի կատարման ճշտությունը և ըմբռնումը բոլոր աշակերտների կողմից, զարգացնելով ԳԿՀ-ն, ստուգման միջոցով բացահայտել բացթողումները:

Փուլի բովանդակությունը: Պարզաբանել տնային առաջադրանքի յուրացման աստիճանը, որոշել գիտելիքների համընդհանուր թերությունները և դրանց պատճառները, հնարավորինս վերացնել բացահայտված թերությունները

Դրական արդյունքների հասնելու պայմաններ: Ուսուցչի արդյունա-վետությունը, նրա գործունեության նպատակաուղղվածությունը, դասարանի հնարավորինս բոլոր աշակերտների տնային աշխատանքներն ստուգելու համակարգված հնարքների կիրառում

Դասի դիդակտիկ խնդիրների կատարման ցուցանիշներ: Ուսուցչի հնարավորությունները կարճ ժամանակահատվածում (5-7 րոպե) բացահայտել աշակերտների մեծամասնության գիտելիքների աստիճանը և ընդհանուր բացթողումները, տնային առաջադրանքի ստուգման ընթացքում հիմնային հասկացությունների արդիականացման և կարգավորման հնարավորությունը, վերացնել բացահայտված թերությունների պատճառները, որպես տնային առաջադրանք հանձնարարված նյութի իմացության որակի գնահատման բարձր մակարդակ

Պահանջները: Դասի այլ փուլերի համեմատությամբ հարցումների հնարավոր քիչ քանակություն, հարցման կազմակերպման ձևեր և նպատակներ (անհատական, ֆրոնտալ), երեխաների տարիքային և անհատական առանձնահատկությունների հաշվարկ, որոնողական և խնդրահարույց առաջադրանքների գերիշխող բնույթ

Դասի ժամանակ ակտիվացման եղանակները: Վերահսկման տարբեր ձևերի և մեթոդների կիրառում, որոնողական, ստեղծարար և անհատական առաջադրանքներ՝ սովորողներին

Իրականացման ժամանակ թույլտրվող հնարավոր սխալները: Դասերի միօրինակությունը և հարցման մեթոդները, սովորողների անհատական և ուսումնասիրվող նյութի առանձնահատկությունների հաշվի առնման բացակայություն

3. Գիտելիքների կարողությունների և հմտությունների բազմակողմանի ստուգում

Փուլի դիդակտիկ խնդիրը: Խորը և բազմակողմանի ստուգել աշակերտների գիտելիքները, գիտելիքների և կարողությունների հայտնաբերված բացթողումների պատճառների բացահայտում, խթանել հարցվածների և ամբողջ դասարանի ինքնակրթության և ուսումնառության խելամիտ մեթոդների տիրապետումը

Փուլի բովանդակությունը: Նյութի յուրացման ծավալի և քանակի ստուգում տարբեր մեթոդներով, աշակերտների մտածելակերպի ստուգում, կարողությունների և հմտությունների ձևավորվածության աստիճանի ստուգում, աշակերտների պատասխանների մեկնաբանություն, գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների գնահատում

Դրական արդյունքների հասնելու պայմաններ: Գիտելիքների ստուգման ամենատարբեր մեթոդների կիրառում, սկսած առճակատ զրույցներից, անհատական հարցումներից և ավարտած թեստային աշխատանքով, որը հնարավորություն է տալիս ստանալ ամբողջ դասարանի պատասխանները՝ 10-20 հարցերի համար 10-15 րոպեի ընթացքում: Գիտելիքների ըմբռնման խորության և ամրության ստուգման համար՝ նախատեսված լրացուցիչ հարցերի ձևակերպում, հարցման ժամանակ անսովոր իրավիճակների ստեղծում, առաջադրված հարցերին ճիշտ և անբողջական պատասխաններ փնտրելու գործընթացում, հատուկ առաջադրանքների միջոցով, բոլոր աշակերտների ակտիվ ներգրավում, տվյալ փուլում իրականացվող աշխատանքը կարևորելու միջավայրի ստեղծում,

Դասի դիդակտիկ խնդիրների կատարման ցուցանիշներ: Գիտելիքների ոչ միայն ծավալի և ճշտության ստուգում, այլ նաև խորության, գիտակցականության, ճկունության և արդյունավետության, ինչպես նաև դրանք գործնականում կիրառելու կարողության, վերանայելով աշակերտների պատասխանները պարզել իրենց գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների դրական եւ բացասական կողմերը և նշել, թե ինչ պետք է անել ինքնուրույն աշխատանքի կատարման կատարելագործման համար, առանձի աշակերտների գիտելիքների ստուգման գործընթացում ամբողջ դասարանի ակտիվ ներգրավում

4. Նոր նյութի ակտիվ և ըմբռնումով յուրացնելուն միտված նախապատրաստություն

Փուլի դիդակտիկ խնդիրը: Կազմակերպել և նպատակին հասցնել աշակերտների ճանաչողական գործունեությունը: Փուլի բովանդակությունը: Ուսուցանվող նոր նյութի թեմայի, խնդիրների և նպատակի հաղորդում, դրա գործնական կիրառության ցուցադրություն, կրթական խնդրի առաջադրում:

Դրական արդյունքների հասնելու պայմաններ: Նպատակի նախնական ձևակերպում, սովորողների համար նոր նյութի կարևորության գնահատում, դասի կրթական նպատակի հստակ ձևակերպում. ի՞նչ պետք է սովորեն դասի ընթացքում, ինչպիսի՞ գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների պետք է

տիրապետեն: Տարբեր դասերի ընթացքում դասի նպատակների հաղորդման մեթոդների փոփոխականություն:

Դասի դիդակտիկ խնդիրների կատարման ցուցանիշներ: Հաջորդ փուլերում սովորողների ճանաչողական գործունեության ակտիվացում, նոր նյութի ընկալման և կշռադատման արդյունավետության բարձրացում, ուսուցանվող նյութի գործնական նշանակության ընկալումը

5. Նոր գիտելիքների յուրացում

Փուլի դիդակտիկ խնդիրը: Սովորողներին տալ կոնկրետ պատկերացում ուսումնասիրվող փաստերի, հիմնական գաղափարների վերաբերյալ, ինչպես նաև կանոնները, օրենքները և համոզմունքները: Հասնել նրան, որ աշակերտները պատկերացնեն, գիտակցեն, նախնական ընդհանրացնեն և համակարգեն նոր գիտելիքները, յուրացնեն մեթոդները, ճանապարհները և միջոցները, որոնք հանգեցնում են տվյալ ընդհանրացմանը: Յուրացված նյութի հիման վրա ձևավորել համապատասխան գիտելիքներ, հմտություններ և կարողություններ:

Փուլի բովանդակությունը: Ուշադրության բևեռացում, նոր նյութի հաղորդում, ընկալողականության ապահովումը, գիտակցումը, նյութի համակարգումն ու ընդհանրացումը

Դրական արդյունքների հասնելու պայմաններ: Կիրառել հնարներ, որոնք ուժեղացնում են ուսուցանվող նյութի կարևոր կողմերի ընկալումը: Ուսումնասիրվող օբյեկտների և երևույթների առանձնահատկությունների ամբողջական և ճշգրիտ սահմանումը, ուսումնասիրվող օբյեկտների, երևույթների առավել կարևոր կետերի վերլուծություն և աշակերտների ուշադրության բևեռում դրանց վրա: ձևակերպումների, պլանի հիմնային կետերի, համառոտագրման թեզիսների գրառում, մտածողության հնարների վերլուծության, համամատության, ընդհանրացման, կոնկրետացման և վերացարկման, կիրառում: Սովորողներին դնել խնդրահարույց իրավիճակների մեջ, առաջադրել փորձարարական հարցեր, անհրաժեշտության դեպքում կառուցել նյութի նախնական մշակման աղյուսակներ: Թարմացնել նրանց անձնական փորձը և հիմնային գիտելիքները, կատարել բառարանային աշխատանք:

Դասի դիդակտիկ խնդիրների կատարման ցուցանիշներ: Փորձարարական գրույց մեթոդի և ինքնուրույն աշխատանքն այդ գրույցին համադրելու ընթացքում, օգտագործելով համակարգչային տեխնիկան նոր գիտելիքների և հմտությունների յուրացման արդյունավետության ցուցանիշ են հանդիսանում գրույցի ժամանակ սովորողների պատասխանների ճշտությունը և գործողությունները և դասարանի ակտիվ մասնակցությունը ինքնուրույն աշխատանքի արդյունքների ամփոփման, ինչպես նաև գիտելիքների գնահատման գործում:

Պահանջները: Նոր թեմայի յուրացման խնդիրների հստակեցում, քննարկվող հարցի նկատմբ հետաքրքրության խթանում: Նյութի պարբերաբար ներկայացման և հասանելիության, բավարար գիտականության ապահովում: Ուսումնասիրվող նյութի ռանգքային դատողությունների առանձնացում: Նոր նյութի յուրացման լավագույն մեթոդների համակարգի և տեմպի կիրառում:

Դասի ժամանակ ակտիվացման եղանակները: Ուսուցման ոչ-ստանդարտ ձևերի և մեթոդների կիրառում: Նոր նյութի յուրացման ընթացքում ինքնուրույնության բարձր մակարդակ: Ուսուցման տեխնիկական և տեսանելի միջոցների կիրառում: Իրականացման ժամանակ թույլտրվող հնարավոր սխալները: Խնդիրները հստակ ձևակերպված չեն, զլխավորն առնձնացված չէ, նյութը համակարգված և ամրագրված չէ, նախկինում

ուսամնասիրված նյութի հետ փոխկապակցված չէ: Բացատրության մակարդակը սովորողների համար բարդ է:

6. Նոր նյութի ըմբռնման ստուգում: Նոր գիտելիքների յուրացում

Փուլի դիդակտիկ խնդիրը: Պարզել, հասկացել են արդյո՞ք աշակերտները փաստերի միջև եղած կապերը, նոր հասկացությունների իմաստը, օրինաչափությունները: Շտկել բացահայտված բացթողումները:

Փուլի բովանդակությունը: Ուսուցչի կողմից աշակերտների ուսումնական նյութի ըմբռնման խորության, ներքին օրինաչափությունների և էապես նոր հասկացությունների ստուգում:

Դրական արդյունքների հասնելու պայմաններ: Մասնակիցների մտավոր ակտիվություն պահանջող հարցերի առաջադրում, գիտելիքների կիրառման ժամանակ ոչ-ստանդարտ իրավիճակների ստեղծում, մյուս աշակերտների կողմից լրացումների, ճշգրտումների առավել խելամիտ լուծման առաջադրում, լրացուցիչ պատասխանների թվի և բնույթի հաշվառում նոր նյութի ըմբռնման խնդիրների բացահայտման ժամանակ:

Դասի դիդակտիկ խնդիրների կատարման ցուցանիշներ: Ուսուցիչը հարցնում է միջակ և թույլ աշակերտներին, դասարանը մասնակցում է նրանց գնահատմանը և ուսուցիչը ստուգման ընթացքում վերացնում է նոր նյութի ըմբռնման խնդիրները:

Դիդակտիկ խնդիրների կատարման հիմնական չափանիշը նոր նյութի յուրացումն է հնարավորինս շատ միջակ և թույլ աշակերտների կողմից:

7. Նոր նյութի ամրապնդում

Փուլի դիդակտիկ խնդիրը: Ապահովել սովորողներին գիտելիքներ և հմտություններ, որոնք անհրաժեշտ են տվյալ նյութի հետ ինքնուրույն աշխատանքի համար:

Փուլի բովանդակությունը: Ստացված գիտելիքների և հմտությունների ամրագրում, նոր նյութի ուսումնասիրման մեթոդի ամրագրում, գիտելիքների հերթական ստուգման ժամանակ սովորողի պատասխանի մեթոդի ամրագրում:

Դրական արդյունքների հասնելու պայմաններ: Նախկին ստացած գիտելիքների կիրառելու հմտության ձևավորում, գործնական և տեսական խնդիրների լուծում, գիտելիքների ամրապնդման տարբեր ձևերի կիրառում:

Դասի դիդակտիկ խնդիրների կատարման ցուցանիշներ: Փաստերը, հասկացությունները, կանոնները և մտքերը մեկը մյուսի հետ փոխկապակցելու կարողություն, նոր նյութի հիմնական գաղափարները վերարտադրելու կարողություն, առաջնային հասկացություններն ընդգծելու և դրանք կոնկրետացնելու կարողություն: Սովորողների ակտիվություն: Իրականացման նկատմամբ պահանջները: Կատարվող աշխատանքների մատչելիություն, հաջորդականություն և աշակերտների ինքնուրույնություն: Սովորողներին տարբերակված աջակցություն, սխալների վերլուծություն, առաջադրանքների կատարման ժամանակ վերահսկման և ինքնավերահսկման ապահովում:

Դասի ժամանակ ակտիվացման եղանակները: Առաջդրանքների բազմազանությունը, դրանց գործնական ուղղվածությունը: Իրականացման ժամանակ թույլտրվող հնարավոր սխալները: Հարցերը և խնդիրներն առաջադրվում են նույն տրամաբանությամբ, ինչպես նոր նյութի ուսումնասիրման ժամանակ: Ամրագրման

մեթոդների միօրինակությունը: Ամրագրմանը հատկացվող քիչ ժամաքանակը: Հղումը կատարվում է երկրորդականի վրա:

8. Տնային առաջադրանքի հանձնարարում, իրականացման մեկնաբանում

Փուլի դիդակտիկ խնդիրը: Սովորողներին ներկայացնել տնային առաջադրանքը, բացատրել կատարման մեթոդները:

Փուլի բովանդակությունը: Տեղեկատվություն տնային առաջադրանքի վերաբերյալ, կատարման ընթացքի մեկնաբանում:

Դրական արդյունքների հասնելու պայմաններ: Աշխատանքի կատարման մեկնաբանության հավասարակշռված և համբերատար ներկյացում, կատարման հաջորդականության բացատրում: Փուլի պարտադիր և համակարգված կատարում դասի սահմաններում, կատարման հերթականությունը հակիրճ ներկայացնելու կարողություն:

Դասի դիդակտիկ խնդիրների կատարման ցուցանիշներ: Բոլոր աշակերտների կողմից տնային առաջադրանքի ճիշտ կատարումը:

Դասի դիդակտիկ խնդիրների իրականացմանը ներկայացվող պահանջները: Տնային առաջադրանքի լավագույն ծավալ և բարդություն: Հնարավոր դժվարությունների և դրանց վերացման վերաբերյալ: Տնային աշխատանքի նկատմամբ հետաքրքրության բարձրացում:

Դասի ժամանակ ակտիվացման եղանակները: Առաջադրանքների տարբերակում, դրանց կատարման ստեղծագործ մոտեցում՝ հարցազրույց, նախագծերի պաշտպանություն: Իրականացման ժամանակ թույլտրվող հնարավոր սխալները: Տնային առաջադրանքի վերաբերյալ տեղեկատվությունը զանգը հնչելուց հետո: Մեծ ծավալը և բարդությունը: Մեկնաբանության բացակայությունը, կատարման մեթոդների և նպատակների պարզաբանման բացակայությունը:

9. Դասի ամփոփում

Փուլի դիդակտիկ խնդիրը: Վերլուծել, գնահատել հաջողվածությունը և և նպատակների կատարումը, պլանավորել առաջընթացը:

Փուլի բովանդակությունը: Ինքնագնահատում և դասարանաչի ու առանձին աշակերտների աշխատանքների գնահատում: Գնահատականների հիմնավորում, դիտողություններ դասի վերաբերյալ, հնարավոր փոփոխությունների վերաբերյալ առաջարկներ:

Դրական արդյունքների հասնելու պայմաններ: Ճշտությունը, լակոնիկությունը, իրենց աշխատանքների գնահատման գործընթացին սովորողների առավելագույն մասնակցությունը: Պահանջները: Աշակերտների ինքնագնահատման և ուսուցչի գնահատականի համարժեքություն: Աշակերտների կողմից ստացված արդյունքների կարևորության գիտակցում և կրթական նպատակներին հասնելու համար դրանք կիրառելու պատրաստակամություն: Լրացուցիչ ակտիվացում: Առանձին աշակերտների, ուսուցչի և դասարանի աշխատանքի գնահատման միասնական համակարգի կիրառում: Սխալները: Արդյունքների ամփոփումը զանգը հնչելուց հետո, փուլի ոչ ճիշտ կատարումը կամ ամբողջությամբ չկատարումը: Գնահատման ոչ թափանցիկությունը և կողմնակալությունը, խրախուսման բացակայությունը:

10. Դասի նկատմամբ պահանջները Ժամանակակից դասի դիդակտիկ պահանջներ

Դիդակտիկ նպատակի հստակ ձևակերպում

- Դասի նպատակներին և ուսումնական ծրագրին համապատասխան դասի լավօրինակ բովանդակության սահմանում՝ հաշվի առնելով աշակերտների պատրաստվածության և պատրասվելու մակարդակները
- Աշակերտների կողմից գիտելիքների յուրացման մակարդակի, կարողությունների և հմտությունների ձևավորման կանխատեսում ինչպես դասի, այնպես էլ դասի տարբեր փուլերի ընթացքում:
- Դասի յուրաքանչյուր փուլի վրա լավագույնս ազդող դասավանդման առավել ռացիոնալ մեթոդների հնարների և միջոցների ընտրություն
- Դասապրոցեսում սովորողների առավելագույն ինքնուրույնության և դասի ժամանակ անհատական և խմբային աշխատանքների տարբեր ձևերի հետ համադրված ճանաչողական ակտիվության ապահովում:
- Դասի ժամանակ բոլոր դիդակտիկ սկզբունքների իրագործում
- Աշակերտների ուսումնառության լավագույն պայմանների ստեղծում: